

Kutszegi Csaba: Tánc, tánc, tánc

BUDAPEST TÁNCFESZTIVÁL II. – JEGYZET

(tanckritika.hu)

Március elsején a MOM Kulturális Központ színházterme Kérész-kocsmává alakult át. A tájékozottak jól sejtik: a hír mögött valamilyen Artus-performansz rejlik.

Az Artus Stúdió 2010 óta tartó *Kérész Művek* című akciósorozata immár a 42. epizódjánál tart, és ez alkalommal – egy összefogás eredményeként – *Trezorba* helyezték. A *Trezor* egy most debütáló másik sorozat, a Közép-Európa Táncszínház indította el azzal a céllal, hogy olyan meghatározó magyar koreográfusokat hívjanak meg, akiknek több évtizedes alkotói múltjuk van, és értékmegőrző előadásaikkal nyomot hagynak a KET életében. A *Kérész Művek* esetében ez különösen szép gondolat, hiszen ezek a performanszok – ahogy az elnevezésük is sugallja – rövid életű, illékony, egyszeri és megismételhetetlen alkotások, melyek előadásuk időtartamáig élnek. Hacsak nem hagynak nyomot.

Részlet egy Artus-performanszbólA nyomhagyás kétségtelenül a legtöbb, amit műalkotás elérhet, és örvendetes az is, ha mindeközben a KET táncosai újabb impulzusokat kapnak, de engem igazából az érdekel, hogy bennem, a nézőben milyen nyomot hagy a produkció. És nem lehet panaszom e téren... Már az előadás elején mély nyomot hagyott bennem az a furcsa szeánszhangulat, mely akkor alakult ki, amikor a Soharóza kórus tagjai félhomályban, kezükben lámpás kottatartókkal beszivárogtak a színházteremben ideiglenesen felállított nagy, kerek asztalok közé, és ott csendes pianóban, több szólamban, kristálytisztán igényes kórusművet kezdtek intonálni. Mélyen belém ívódott a kép, ahogy Halas Dóra, a kórus

zenei vezetője (áldott állapotban, egy szál könnyű ruhában) elhivatott komolysággal, mélyen összpontosítva, gyönyörű karmozdulatokkal dirigálja a lámpák fényburáiban figyelő énekeseket. Pillanatok alatt az Artus, pontosabban Goda Gábor rendezői világába cseppentem, melynek immár évtizedek óta alapvető paradoxonja, hogy valahogy mindig ugyanolyan, de közben újra és újra újat mond, látszólag alig történik benne valami, de az ember – megfontolt lassúsággal ugyan – ide-oda kapkodja a fejét, hogy le ne maradjon valamelyik különlegességéről.

Pedig ezek a különlegességek a *Kérész Művekben* – fogadni mernék rá – jórészt alkotói folyamatok megmaradt melléktermékei, melyek esetleg nem értek be egy készülő opus kikristályosodott végső formájába, de ahhoz túl jók és érdekesek, hogy az örök feledés süllyesztőjébe kerüljenek. Nyilván sok köztük a hozott anyag, melynek részletei már egy ideje érlelődhetnek a táncosok, zenészek, képzőművészek, énekesek és egyéb performerek fejében, Goda – az előadás elején közzétett saját bevallása szerint – „csak” aznap összefűzte a kreatív termékek egyes darabkáit.

Godáéknál minden alapegység, melyekből a performansz felépül, reális, egyszerű és hétköznapi, legyen az tárgy, gesztus, mozdulat, hang, avagy bonyolultabb szerkezet. Különlegessé a különleges elrendezéstől vagy összeszereléstől, a szokatlan használatból válnak. A velük és/vagy általuk zajló akciók impliciten azzal mondanak ítéletet a világról, hogy különös, szokatlan, olykor teljesen értelmezhetetlen megjelenésük otthonos természetességgel illeszkedik az eleve furcsa környezetbe. Ilyen a világunk: naponta százával élénk táruló abszurdításait már-már megszokott közönnyel, elcsodálkozás nélkül nyugtázzuk, tulajdonképpen mindent rövid időn belül elfogadunk, interiorizálunk, habituálunk. Ha bárki vagy bármi (pl. az Élet) bármikor bármit lenyomhat a torkunkon (hiszen arra vagyunk ráállva, hogy mindent elviseljünk, túléljünk), miért is csodálkoznánk azon, hogy a pódiumon szendvicsként konyhai fóliába csomagolt telefonáló emberpár foggal-körömmel cibálja egymásról a nejlont, hogy egy másik (belső feszültségtől szenvedő) nőről partnere leharapdálja az újságpapírruhát, hogy egy sötét ruhás, kalapos nő utazótáskában földet cipel, amelybe alkalom adtán hurkapálca-kereszteket szurkál, hogy egy másik a papírsárkányához szélnek kér fel nézőket, hogy egy vidám strandoló csoport lassított felvételen zöldségekkel pózol egy képkeretben... Ezek teljesen normális dolgoknak tetszenek, műalkotás részeként pedig azért tudjuk elfogadni őket, mert igen magas – művészi – színvonalon valósulnak meg. Ez egyértelműen hallatszik a kórus énekeiben és a szintén különleges és kitűnő Angara Zenekar (zenei vezető: Lukács László) zeneszámaiban. De ugyanez a minőség lelhető fel az aprólékos műgonddal kivitelezett mozdulatművészeti jelenetekben is, melynek végrehajtói közül feltétlenül említést érdemel Hargitai Mariann, Horváth Adrienn, Nagy Csilla, Bakó Tamás, Debreczeni Márton, Mádi László, Mózes Zoltán (hozzáfűzve, hogy voltak, akiket távolról, alig láthattam).

A nyomhagyás kétségtelenül a legtöbb, amit műalkotás elérhet, és örvendetes az is, ha mindeközben a KET táncosai újabb impulzusokat kapnak, de engem igazából az érdekel, hogy bennem, a nézőben milyen nyomot hagy a produkció. És nem lehet panaszom e téren... Már az előadás elején mély nyomot hagyott bennem az a furcsa szeánszhangulat, mely akkor alakult ki, amikor a Soharóza kórus tagjai félhomályban, kezükben lámpás kottatartókkal beszívárogtak a színházteremben ideiglenesen felállított nagy, kerek asztalok közé, és ott csendes pianóban, több szólamban, kristálytisztán igényes kórusművet kezdtek intonálni. Mélyen belém ivódott a kép, ahogy Halas Dóra, a kórus zenei vezetője (áldott állapotban, egy szál könnyű ruhában) elhivatott komolysággal, mélyen összpontosítva, gyönyörű karmozdulatokkal dirigálja a lámpák fényburáiban

figyelő énekeseket. Pillanatok alatt az Artus, pontosabban Goda Gábor rendezői világába cseppentem, melynek immár évtizedek óta alapvető paradoxonja, hogy valahogy mindig ugyanolyan, de közben újra és újra újat mond, látszólag alig történik benne valami, de az ember – megfontolt lassúsággal ugyan – ide-oda kapkodja a fejét, hogy le ne maradjon valamelyik különlegességéről.

Pedig ezek a különlegességek a *Kérész Művekben* – fogadni mernék rá – jórészt alkotói folyamatok megmaradt melléktermékei, melyek esetleg nem fértek be egy készülő opus kikristályosodott végső formájába, de ahhoz túl jók és érdekesek, hogy az örök feledés süllyesztőjébe kerüljenek. Nyilván sok köztük a hozott anyag, melynek részletei már egy ideje érlelődhetnek a táncosok, zenészek, képzőművészek, énekesek és egyéb performerek fejében, Goda – az előadás elején közzétett saját bevallása szerint – „csak” aznap összefűzte a kreatív termékek egyes darabkáit.

Godáéknál minden alapegység, melyekből a performansz felépül, reális, egyszerű és hétköznapi, legyen az tárgy, gesztus, mozdulat, hang, avagy bonyolultabb szerkezet. Különlegessé a különleges elrendezéstől vagy összeszereléstől, a szokatlan használatból válnak. A velük és/vagy általuk zajló akciók implicit azzal mondanak ítéletet a világról, hogy különös, szokatlan, olykor teljesen értelmezhetetlen megjelenésük otthonos természetességgel illeszkedik az eleve furcsa környezetbe. Ilyen a világunk: naponta százával élénk táruló abszurdításait már-már megszokott közönnyel, elcsodálkozás nélkül nyugtázzuk, tulajdonképpen mindent rövid időn belül elfogadunk, interiorizálunk, habituálunk. Ha bárki vagy bármi (pl. az Élet) bármikor bármit lenyomhat a torkunkon (hiszen arra vagyunk ráállva, hogy mindent elviseljünk, túléljünk), miért is csodálkoznánk azon, hogy a pódiumon szendvicsként konyhai fóliába csomagolt telefonáló emberpár foggal-körömmel cibálja egymásról a nejlont, hogy egy másik (belső feszültségtől szenvedő) nőről partnere leharapdálja az újságpapíruhát, hogy egy sötét ruhás, kalapos nő utazótáskában földet cipel, amelybe alkalom adtán hurkapálca-kereszteket szurkál, hogy egy másik a papírsárkányához szélnek kér fel nézőket, hogy egy vidám strandoló csoport lassított felvételen zöldegekkel pózol egy képkeretben... Ezek teljesen normális dolgoknak tetszenek, műalkotás részeként pedig azért tudjuk elfogadni őket, mert igen magas – művészi – színvonalon valósulnak meg. Ez egyértelműen hallatszik a kórus énekeiben és a szintén különleges és kitűnő Angara Zenekar (zenei vezető: Lukács László) zeneszámaiban. De ugyanez a minőség lelhető fel az aprólékos műgonddal kivitelezett mozdulatművészeti jelenetekben is, melynek végrehajtói közül feltétlenül említést érdemel Hargitai Mariann, Horváth Adrienn, Nagy Csilla, Bakó Tamás, Debreczeni Márton, Mádi László, Mózes Zoltán (hozzáfüzve, hogy voltak, akiket távolról, alig láthattam).